

Barne - og likestillingsdepartementet
Samlivs – og likestillingsavdelingen
Hilde Eline Hoel
Postboks 8036 DEP
0030 Oslo

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEP.
Arkivkode: 321.00
Dato: 19/9-07
Saksnr: 2007/01773 | 132

Deres ref.:

Vår ref.:TMH

Dato: 18.09.2007

Høring – felles ekteskapslov

Vi viser til brev av 25.7.2007 fra saksbehandler Lise Solveig Korsvik hvor landsforeningen for transkjønnete får utsatt høringsfrist til 20. september 2007.

Vedlagt merknader til felles ekteskapslov fra landsforeningen for transkjønnete.

Vennlig hilsen

Tone Maria Hansen
Leder LFTS

Høringsuttalelse LFTS. Ekteskapsloven

Innledning

Landsforeningen for transkjønnete (LFTS) ble stiftet i januar 2000, og har som mål å arbeide politisk og sosialt for at transkjønnete skal kunne leve åpent, uten frykt for å bli sosialt utstøtt eller diskriminert. LFTS er en brukerorganisasjon som arbeider for å informere og øke kunnskap vedrørende transkjønnethet, og være en pådriver for et godt og trygt behandlingstilbud i Norge. Vi arbeider med forebyggende helsearbeid, og arbeider for å forbedre levekår og livsvilkår, styrke transkjønnetes psykiske helse slik at transkjønnete fungerer i skolen, arbeide og ute i samfunnet.

Felles ekteskapslov

Landsforeningen for transkjønnete støtter det foreliggende forslaget til felles ekteskapslov. I det følgende vil vi gi noen utdypende argumenter for å begrunne dette, samt vise til erfaringer våre medlemmer har i forhold til dagens ordning med ekteskap og partnerskap.

LFTS støtter departementets grunnleggende vurdering bak å gå inn for felles ekteskapslov. Vi ser den foreslåtte loven som et svært viktig redskap for å motvirke diskriminerende holdninger, og fremme synliggjøringen av likhetene mellom par av samme kjønn og par av motsatt kjønn. Videre vil vi understreke ekteskapets betydning i forhold til å regulere et samlivs praktiske og finansielle sider, og i forhold til å skape en ramme av samhörighet mellom ektefolkene og eventuelle barn.

Det er viktig å understreke at kjønnsidentitet og seksuell legning er to uavhengige ting. Vårt utgangspunkt for å besvare invitasjonen til å gi innspill til loven, er å understreke behovene som mennesker med en transkjønnet historie har i forhold til ekteskapslovgivning, samt å vise til hva vi erfarer i forhold til dette temaet.

Gruppen personer med transkjønnethet er like mangefasettert som alle andre mennesker i samfunnet. Det eneste vi har felles, er at vi er født inn i et biologisk(kroppslig) kjønn som vi ikke føler oss hjemme i. Gjennom kjønnsbekreftende kirurgi, og mulighet til å skifte navn og personnummer, er det i dag mulig å leve som det kjønn vi opplever oss som.

Flere i vår gruppe er i et heterofilt ekteskap når de starter prosessen med å leve i det kjønn de opplever seg selv som. Når prosessen er slutført og partneren med transkjønnethet har fått nytt personnummer, er paret å regne som likekjønnspar. For flere av våre medlemmer har det vist seg problematisk i forhold til statusen som ektefolk. I praksis har det vist seg å være opp til domstolene å avgjøre hvorvidt paret fortsatt skal få være gift.

For det enkelte par er dette selvsagt en stor påkjenning. Selv om de juridiske og praktiske sidene ved ekteskap og partnerskap langt på vei er de samme, er det en følelsesmessig belastning når ekteskapet trues med oppløsning etter en kjønnsbekreftende prosess. Når et forhold har tålt den påkjenningen en slik prosess ofte er, oppleves det svært tungt hvis ekteskapet mot parets vilje oppløses. Å omdefinere parforholdet til partnerskap oppleves sjelden som tilstrekkelig, både fordi dette ikke er en ordning som paret i utgangspunktet

ønsket, og fordi partnerskapets begrensninger i forhold til ekteskapet gjør at det oppleves som en "B-løsning". I tillegg opplever disse seg ikke nødvendigvis som homofile - de har valgt hverandre som kjærester og livspartnere på grunnlag av personlighet - og ikke kjønn.

I tillegg er det også mennesker med en transkjønnet historie som i etterkant opplever seg som homofil, lesbisk eller bifil. For disse gjelder akkurat de samme behovene og ønskene i forhold til muligheter til å regulere sine parforhold som for alle andre homofile, bifile eller lesbiske.

Forholdet til barn

Landsforeningen for transkjønnete støtter det foreliggende forslaget om at sammekjønnspar og heterofile par har samme rettigheter og muligheter i forhold til barn.

I vår målgruppe er det mennesker som er heterofilt gift og har barn innen de starter på en kjønnsbekreftende prosess. Når prosessen er avsluttet, og foreldrene juridisk og sosialt sett har samme kjønn, endrer ikke dette ved foreldreskapet. Det er allerede i dag barn som har foreldre av samme kjønn. At foreldrene er i en likekjønns-relasjon endrer ikke på foreldreskapet, hverken juridisk eller praktisk.

Videre gis det i dag hjelp til heterofile par hvor den ene har en transkjønnet historie, når paret ønsker barn. Hvis mor er biologisk født kvinne, og far har en transkjønnet historie, kan paret få hjelp til kunstig befruktning ved norske sykehus. Videre gis det også mulighet til å bli prøvd for adopsjon, på linje med alle andre heterofile par. For vår gruppe er hovedbegrunnelsen bak dette at det heterofile paret har medisinske årsaker til at de ikke kan få egne biologiske barn - på linje med heterofile par som ikke kan få egne biologiske barn som følge av eksempelvis sterilitet etter kreftbehandling.

Vår oppfatning er at ens evne til å bli gode foreldre, ikke henger sammen med kjønn men med person. Vi støtter derfor forslaget om at rett til kunstig befruktning og rett til å bli prøvd for adopsjon skal være uavhengig av hvilket kjønn partene i forholdet har.

Kirkelig velsignelse og vigsel

Landsforeningen for transkjønnete er ikke enige i de vurderingene som ligger til grunn for å ikke pålegge kirken og øvrige trossamfunn å vigsle personer av samme kjønn. Vi vil sterkt understreke at en eventuell motstand fra kirken og andre trossamfunn kan oppleves som svært tungt særlig for dem av våre medlemmer som er heterofilt gift innen en av partnerne gjennomgår en kjønnsbekreftende prosess. Opplevelsen av å slites mellom valget av to så grunnleggende og sentrale ting som å kunne leve som det kjønn man opplever seg som, og å leve i en ramme som har velsignelse fra ens trossamfunn, kan føles ekstremt vanskelig for mange. Vi vil særlig understreke at det for par som kan risikere en "omregistrering" fra ekteskap til partnerskap, kan oppleves som at trossamfunnets velsignelse aktivt blir fratatt dem. Vi ønsker derfor at Kirkemøtet går inn for at prester også må kunne vie par av samme kjønn.